

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ดังนั้น การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชนทุกคนจึงเป็นภารกิจหลักที่สำคัญยิ่งของรัฐบาลในทุกประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน ให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่ต้องเก็บค่าใช้จ่าย และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ และปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้พัฒนาวิชาชีพและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ (ราชกิจจานุเบกษา 2542, หน้า 41)

เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐบาลจึงได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 5) สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และในมาตรา 27 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ตลอดจนจนด้านกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

นโยบายของรัฐบาลยุคปัจจุบันก็ได้แสดงเจตนารมย์ที่จะปฏิรูปการศึกษา โดยถือว่าการศึกษากลับมาเป็นวาระแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ อันเป็นเงื่อนไขสู่การพัฒนากระบวนเศรษฐกิจ ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงาน สร้างรายได้ นำประเทศให้หลุดรอดจากระบบเศรษฐกิจและสังคมที่ผันแปรอยู่ตลอดเวลา โดยยึดหลักว่าการศึกษาก่อสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน (กรมวิชาการ, 2544 ก, บทนำ)

จากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนโยบายของรัฐบาลยุคปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐาน การเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น แบ่งเป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย (กรมวิชาการ, 2544 ก, ความนำ)

โรงเรียนอัสสัมชัญระยองเป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองระยอง ทางตอนใต้ของจังหวัดระยอง เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2544 โรงเรียนมีนักเรียนทั้งหมด 2569 คน และมีครูจำนวนทั้งสิ้น 156 คน โรงเรียนอัสสัมชัญระยองมีวิสัยทัศน์และทิศทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน คือ สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ เน้นวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ การสื่อสาร และแสวงหาความรู้ด้วยเทคโนโลยี สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองบนพื้นฐานของเหตุและผลในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประยุกต์ใช้สู่สากล ยึดมั่นในหลักธรรมคำสอนของศาสนา ในการดำรงชีวิต เพื่อความสุขส่วนตนและสังคม มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรม เป็นพื้นฐาน การศึกษาและประกอบอาชีพ แนวการเรียนการสอนของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง คือ จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อม เกิดการเรียนรู้รอบด้านเต็มตามศักยภาพ สามารถนำความรู้ทักษะในการคิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหา และปฏิบัติงานด้วยความขยัน อดทน รับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ มีความรักในธรรมชาติ อนุรักษ์ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม สามารถใช้สุนทรียศิลป์ในการพัฒนาชีวิต และส่วนรวม ตลอดจนเป็นผู้มีวัฒนธรรมและภาคภูมิใจในความเป็นไทยในสังคมประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง, 2540, หน้า 12 - 13)

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอัสสัมชัญระยองในปีการศึกษา 2543 ปรากฏว่ากลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ นักเรียนได้ค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 41.90 ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของจังหวัดระยอง และมีจำนวนนักเรียนที่มีระดับคุณภาพที่ต้องปรับปรุงถึงร้อยละ 53.85 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระยอง, 2543, หน้า 33) จะเห็นได้ว่าวิชากลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเป็นวิชาที่ควรได้รับการปรับปรุงมากที่สุด

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการทำงานในอนาคตของนักเรียน เป็นกลุ่มวิชาที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน อาชีพ และเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการ สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้อง เหมาะสม คุ่มค่า และมีคุณธรรม สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการใหม่สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่องาน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่ ความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน อันจะนำไปสู่การพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือและพึ่งตนเองได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โรงเรียนอัสสัมชัญระยองจึงมีนโยบายสำคัญที่จะต้องพัฒนาผลการเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนในสูงขึ้น

หลังจากที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนอัสสัมชัญระยองก็ได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ตัวแทน ชุมชนและคณะครูของโรงเรียนเพื่อวางแผนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนที่จะเริ่มใช้ในชั้น ป.1, ป.4, ม.1 และ ม. 4 ในปีการศึกษา 2546 คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและคณะครูได้ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย โครงสร้าง และสัดส่วนเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนอัสสัมชัญระยองในระดับประถมศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และทิศทางของการจัดการศึกษาของโรงเรียนและได้กำหนดเวลาเรียนของกลุ่มวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีต่อปี ดังนี้ คือในระดับชั้น ป.1 – ป.2 จำนวน 60 ชั่วโมง ระดับชั้น ป.3 จำนวน 80 ชั่วโมง ระดับชั้น ป.4 – ป.6 จำนวน 100 ชั่วโมง และมีนโยบายสำคัญที่จะต้องเร่งพัฒนาผลการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีให้ดียิ่งขึ้น (โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง, 2544, หน้า 8) คณะกรรมการกลุ่มวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง จึงได้ร่วมกันจัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยีโดยเน้นความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน กล่าวคือโรงเรียนอัสสัมชัญระยองตั้งอยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลของจังหวัดระยอง เป็นแหล่งท่องเที่ยว มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีชายทะเลที่สวยงาม หาดทรายขาวสะอาด น้ำทะเลใสสะอาด บรรยากาศ

ร่มรื่น เป็นแหล่งอาหารทะเลเลิศรส และเป็นแหล่งผลไม้ที่มีชื่อเสียง แห่งหนึ่งของประเทศไทย มีร้านค้าให้บริการอาหารทะเลสด อาหารทะเลแห้ง ผลไม้สด อาหารแปรรูปนานาชนิด มีของฝากของที่ระลึกที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของเมืองท่องเที่ยวชายทะเล นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรธรรมชาติจากทะเลอีกมากมาย เช่น หิน ทราวย เปลือกหอย ปะการัง ผลไม้ นานาชนิด ดอกไม้ต่าง ๆ ที่สามารถนำมาประดิษฐ์เป็นเครื่องประดับ ของตกแต่ง เครื่องใช้ เช่น สร้อย แหวน ทับพี ข้อน ภาพตกแต่ง โคมไฟ ฯลฯ การที่โรงเรียนอัสสัมชัญระยองมีบริบทดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำทรัพยากรเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำหลักสูตรกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี

การจัดการศึกษาในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพของโรงเรียนอัสสัมชัญระยองประสบปัญหาและอุปสรรคมากมาย ทั้งปัญหาด้านโรงเรียนกล่าวคือ โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ ปัญหาด้านตัวครูคือ มีการเปลี่ยนครูผู้สอนบ่อย ครูผู้สอนไม่มีความพร้อม จึงทำให้ครูต้องสอนตามหนังสือเรียน ปัญหาด้านตัวนักเรียน ที่ไม่มีความถนัด ไม่เห็นความสำคัญของกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ นักเรียนของโรงเรียนเป็นเพศชายทั้งหมด จึงไม่ชอบเรียนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพโดยเฉพาะงานประดิษฐ์ และผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้ ปัญหาเหล่านี้ทำให้นักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักการของอาชีพ ไม่มีข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจว่าจะศึกษาต่อในด้านใด ชอบอาชีพอะไร หรือจะประกอบอาชีพอะไร เมื่อจบการศึกษาแล้ว จึงไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ถือเป็นการศึกษาที่สูญเปล่า

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำเทียนเจล สำหรับใช้ในการสอนกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้เนื่องจาก ผลจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานก่อนการจัดทำหลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะประดิษฐ์เทียนเจล ทั้งยังสามารถที่จะนำทรัพยากรธรรมชาติจากฝั่งทะเล เช่น เปลือกหอย ทราวย หิน ลูกไม้ วัสดุจากฝั่งทะเลนานาชนิด ฯลฯ มาใช้ประโยชน์เป็นวัสดุอุปกรณ์สำหรับตกแต่งเทียนเจล หลังจากที่นักเรียนประดิษฐ์ใช้เองได้แล้วนักเรียนสามารถนำ เทียนเจลที่ประดิษฐ์ใช้เอง ใช้เป็นของขวัญของฝาก ของที่ระลึก ส่งมอบให้แก่กันในโอกาสพิเศษหรือวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเกิด วันสำคัญทางศาสนา วันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสามารถจำหน่ายเป็นของที่ระลึกได้อีกด้วย รวมทั้งผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการค้าขาย จึงสนับสนุนให้นักเรียนนำเทียนเจลที่ผลิตได้ไปจำหน่าย นอกจากนี้โรงเรียนยังมีความพร้อมที่สามารถพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวได้ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมี

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพ มีนิสัยรักการทำงาน รักท้องถิ่น ช่วยเหลือตนเอง พึ่งตนเองได้ ซึ่งการจัดการศึกษา ดังกล่าว เป็นการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับประโยชน์ของผู้เรียน โรงเรียน ผู้ปกครองและท้องถิ่น ส่งเสริมการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ ให้เกิดประโยชน์ ต่อการศึกษา สร้างพื้นฐานในการประกอบอาชีพให้กับนักเรียน อันจะนำไปสู่การสร้างงาน และ สร้างรายได้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพ ระหว่างนักเรียนที่ร่วมทำกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษากับนักเรียนที่ไม่ได้ร่วมทำกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ระหว่างนักเรียนกลุ่มที่ร่วมทำกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษากับนักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้ร่วมทำกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่ร่วมทำกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สร้างขึ้น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ร่วมทำกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา
2. นักเรียนที่ร่วมทำกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สร้างขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ร่วมทำกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เป็นแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มวิชาอื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง และโรงเรียนอื่น ๆ
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
4. เป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้จริง

5. เป็นแนวทางในการพัฒนาให้นักเรียนมีนิสัยรักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน อันเป็นการปูพื้นฐาน การทำงานในอนาคตให้แก่ นักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของการวิจัยครั้งนี้ เป็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของการวิจัยครั้งนี้ จัดทำสาระการเรียนรู้เพียง 1 เรื่อง คือ เรื่องการทำเทียนเจล

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 262 คน สำหรับเหตุผลในการเลือกประชากรครั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนอัสสัมชัญระยองเป็นสถานศึกษาที่มีความพร้อมสำหรับการทำหลักสูตรสถานศึกษา และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพเพียงพอที่จะให้การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าวได้

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 43 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (cluster sampling)

4. ตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

4.1 ตัวแปรต้น คือ การเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งเป็น

4.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี

4.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

4.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

4.2.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพ

4.2.1.1 การเข้าใจความหมาย หลักการ และวิธีการ

4.2.1.2 การเลือกใช้ เก็บ รักษา เครื่องมือเครื่องใช้

4.2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

4.2.2.1 มีทักษะการปฏิบัติงาน

4.2.2.2 สามารถช่วยเหลือตนเอง ครอบคลุม และชุมชนได้

4.2.2.3 สามารถสร้าง ดัดแปลง รักษาสิ่งของเครื่องใช้ได้

4.2.2.4 มีคุณลักษณะที่ดีในการทำงาน เช่น ความรับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์

อดทน

4.2.2.5 ใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

5. การทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของการวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการในโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 หมายถึง เอกสารหลักสูตรระดับชาติที่กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน เพื่อความเป็นเอกภาพของชาติในเรื่องความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดี การประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อ

2. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง เอกสารหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น โดยนำสภาพปัญหา ความพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาจัดทำเป็นสาระและกระบวนการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

3. หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การทำเทียนเจล หมายถึง เอกสารหลักสูตรที่ประกอบด้วยผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การทำเทียนเจล

4. การทำเทียนเจล หมายถึง การจัดทำแท่งเทียนที่มีไส้ให้มีรูปร่างลักษณะต่าง ๆ ตามที่ออกแบบ และมีการประดับตกแต่งแท่งเทียนตามจินตนาการด้วยเศษวัสดุในท้องถิ่น ได้แก่ หิน ทรายสี เปลือกหอย ปะการัง ดอกไม้แห้ง ลูกผลไม้แห้ง ฯลฯ ก่อนเททับด้วยเทียนเจล

5. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดทำหลักสูตรที่ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอนได้แก่ การสร้างหลักสูตร การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ การทดลองใช้หลักสูตร การประเมินหลักสูตร ภายหลังจากนำไปใช้ การปรับปรุงหลักสูตร

6. การสร้างหลักสูตร หมายถึง การจัดทำเอกสารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้

7. การประเมินหลักสูตรก่อนการนำไปใช้ หมายถึง การประเมินหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการทำเทียนเจล โดยใช้เทคนิค

ปฏฺยของค์เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้

8. การทดลองใช้หลักสูตร หมายถึง การนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โดยใช้เครื่องมือ 3 ชนิด คือ

8.1 หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การทำเทียนเจล

8.2 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพ ของนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา และไม่ได้ร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา

8.3 แบบสังเกตการปฏิบัติงาน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตทักษะการปฏิบัติงาน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครั้ว และชุมชน การสร้าง การดัดแปลง การรักษาสิ่งของ เครื่องใช้ประจำวันง่าย ๆ และคุณลักษณะที่ดีในการทำงาน ได้แก่ ความรับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์ อดทน ใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

9. การประเมินหลักสูตร ภายหลังจากใช้หลักสูตร หมายถึง กระบวนการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและผลการใช้หลักสูตร เพื่อให้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร

10. การปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้หลักสูตรในแต่ละกระบวนการ มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

11. นักเรียนที่ร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องการทำเทียนเจล

12. นักเรียนที่ไม่ร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

13. เทคนิคปฏฺยของค์ (Puissance Measure) หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบเอกสารหลักสูตรและการสอนที่พัฒนาขึ้นใหม่ ก่อนนำไปใช้จริง โดยวิเคราะห์องค์ประกอบ 3 ส่วนของหลักสูตร คือ จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล โดยใช้ตารางวิเคราะห์ปฏฺยของค์และสูตรปฏฺยของค์ในการคิดคำนวณ เมื่อได้ผลก็นำมาเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อดัดสินคุณภาพของหลักสูตร